

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ.ಜೆ. ಸದ್ಗೋಷಾತ.—೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ಫೈನಲ್ ಆಗಿ ಮಂಜೂರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಏತ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ಥಗಿತ ಆಗಿತ್ತು. ೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಗಿತ ವಜಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಅಥವಾ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ ? ಇಲ್ಲವೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಂ.ಜೆ. ಸದ್ಗೋಷಾತ.—ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಹಾಜರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ಹಾಜರಿಲ್ಲ.

Starting of Secondary High Schools in Balloli Constituency, Indi Taluk, Bijapur District.

169. SRI S.S. ARAKERI (Balloli).—Will the Minister of State for Primary and Secondary Education be pleased to state:—

(a) total number of villages with Secondary High Schools in Balloli Constituency, Indi Taluk, Bijapur District;

(b) number of Government High Schools and number of aided High Schools in Balloli Constituency;

(c) total number of villages without High Schools in Balloli Constituency;

(d) the steps taken by Government to start High School Education to the remaining villages in Balloli Constituency;

(e) total number of teaching and non-teaching staff in both Government High Schools and Aided High Schools in Balloli Constituency;

(f) the percentage of Scheduled Castes and Scheduled Tribes Employees in both teaching and non-teaching staff in these Government and Private High Schools in Balloli Constituency ?

SMT. NAGAMMA C. KESHAVAMURTHY (Minister of State for Primary and Secondary Education).—

(a) Twelve (12)

(b) Government High Schools	...	Nil
Aided High Schools	...	13

(c) 65 (Sixty Five)

(d) It is not necessary that every village should have a High School. High Schools are sanctioned depending upon number of factors.

(e)	Government High Schools	...	Nil
	Aided High Schools:		
	Teaching	... 9	148
	Non-Teaching	... 54	
(f)	Government High Schools	...	Nil
	Aided High Schools?		

Teaching			Non-Teaching		
S.C.	S.T.		S.C.	S.T.	
1	0	=1	11	1	=12

Percentage : 8.8

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ನಮ್ಮ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಪೋಷಿತ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳು ಕೇವಲ ೧೩ ಊರುಗಳಿಗೆ ಇವೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ೧೫-೨೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾನ್ಯ ನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರಂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಯಾವ ಆಧಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡುತ್ತೀರಿ? ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಂಜೂರಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೆಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಂಜೂರಾಡುತ್ತೇವೆ. ವೇದಲನೆಯದಾಗಿ ಫೀಡಿಂಗ್ ಶಾಲೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದು, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಂತಹವರನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ನೀಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ನಮ್ಮ ಮತದಾರರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಂತೋಷ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು. ಆದರೆ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಯವರು ಅವರಾಗಿಯೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಿನೇ ದಿನೇ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾನ್ಯ ನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡದೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಧೋರಣೆ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ? ಯಾವಾಗ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿವೆ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ಒಂದೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರಲಿ ಅಥವಾ ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರಲಿ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಸಿಗುತ್ತಾರೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೇವೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಹೇಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮಂಜೂರಾಡಿರುವ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೮೦ ಭಾಗ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳೂ ಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆ ಇದೆ ಅಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನನ್ನ (ಉ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಬೋಧಕ ವರ್ಗದವರು ಳು ಮತ್ತು ಬೋಧಕೇತರ ವರ್ಗದವರು ಖಳಿ ಮಂದಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಬೋಧಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಒಬ್ಬ ಪೆಡ್ಲೋಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್‌ನವಿದ್ದಾರೆ, ಪೆಡ್ಲೋಲ್ಡ್ ಟೈಪ್ ನವರು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಬೋಧಕೇತರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ೧೧ ಮಂದಿ ಹರಿಜನರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರು ಗಿರಿಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೋಧಕ ಮತ್ತು ಬೋಧಕೇತರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಪ್ರಕಾರ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟನ್ನು ವೆಂಯಿಂಟೇನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏಕೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಯಾವಾಗ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಮಂತ್ರಿ ನಾಗಮ್ಮ ಸಿ. ಕೇಶವಮೂರ್ತಿ.—ರೋಸ್ಟರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದದ್ದು ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಚರ್ಸ್‌ಗೆ ಅಪ್ರೊವಲ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ರೋಸ್ಟರ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಅನ್ನು ಇನ್‌ಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಅಪ್ರೊವಲ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೧೯೭೯ಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿವೃತ್ತರಾದವರ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮರಣ ಹೊಂದಿದವರ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಹುದ್ದೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಂಟುಪನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಬಹಳ ಸಂತೋಷ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

Distribution of land to the displaced persons from Madahalli Plantation Area.

207 SRI JAYADEVARAJ URS (Chamundeshwari).—Will the Minister for Revenue be pleased to state.

(a) whether the land has been distributed to all the displaced persons from Madahalli Plantation Area of Mysore taluk ;

(b) if so. the total No. of persons rehabilitated ;

(c) number of persons who have been displaced from the Forest Area ;

(d) whether all of them have been provided with lands ?

SRI MALLIKARJUNA M. KHARGE (Minister for Revenue).—

(a) Yes.

(b) 30 persons.

(c) 30 persons.

(d) All the 30 persons have been granted land at the rate of 3-00 acres each in S. No. 186 of Doddamaragowdanahalli and Saguvali Chits have also been issued to all the grantees.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸ್ — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಡಹಳ್ಳಿ ತೋಟನ ನಿರ್ವಹಿತರಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿ ಹೊಂದಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ೩೦ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದಂ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದೆ. ೩೩ ಜನರ ಪೈಕಿ ೩೦ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಮೀನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜಾಗ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ೩೦ ಜನರು ಎನ್‌ಕ್ಯೋಸ್